

Achtergronddocument rapport Verantwoording van de hulpgelden 2013 voor Haïti

**Geldstromen en financiële verantwoording van de SHO
en toezicht van het Ministerie van Buitenlandse Zaken**

Inhoud

SHO-geldstromen voor Haïti	3
Inspiratiebijeenkomst over innovaties	9
Verantwoording SHO 2013 en accountantscontrole	11
Toezicht door het Ministerie van Buitenlandse Zaken	14
Bijlage 1 Aanpak onderzoek	16
Bijlage 2 Afkortingen	18
Literatuur	19

SHO-geldstromen voor Haïti

Bij de publieksactie voor de slachtoffers van de aardbeving in Haïti heeft de SHO € 112,8 miljoen opgehaald, waarvan € 41,7 miljoen van het Ministerie van BZ.

Aan het opgehaalde bedrag heeft de SHO de volgende geldstromen toegevoegd:

- € 730.000 dat resteerde van de vorige SHO-actie;
- € 500.000 uit de SHO-reserve.

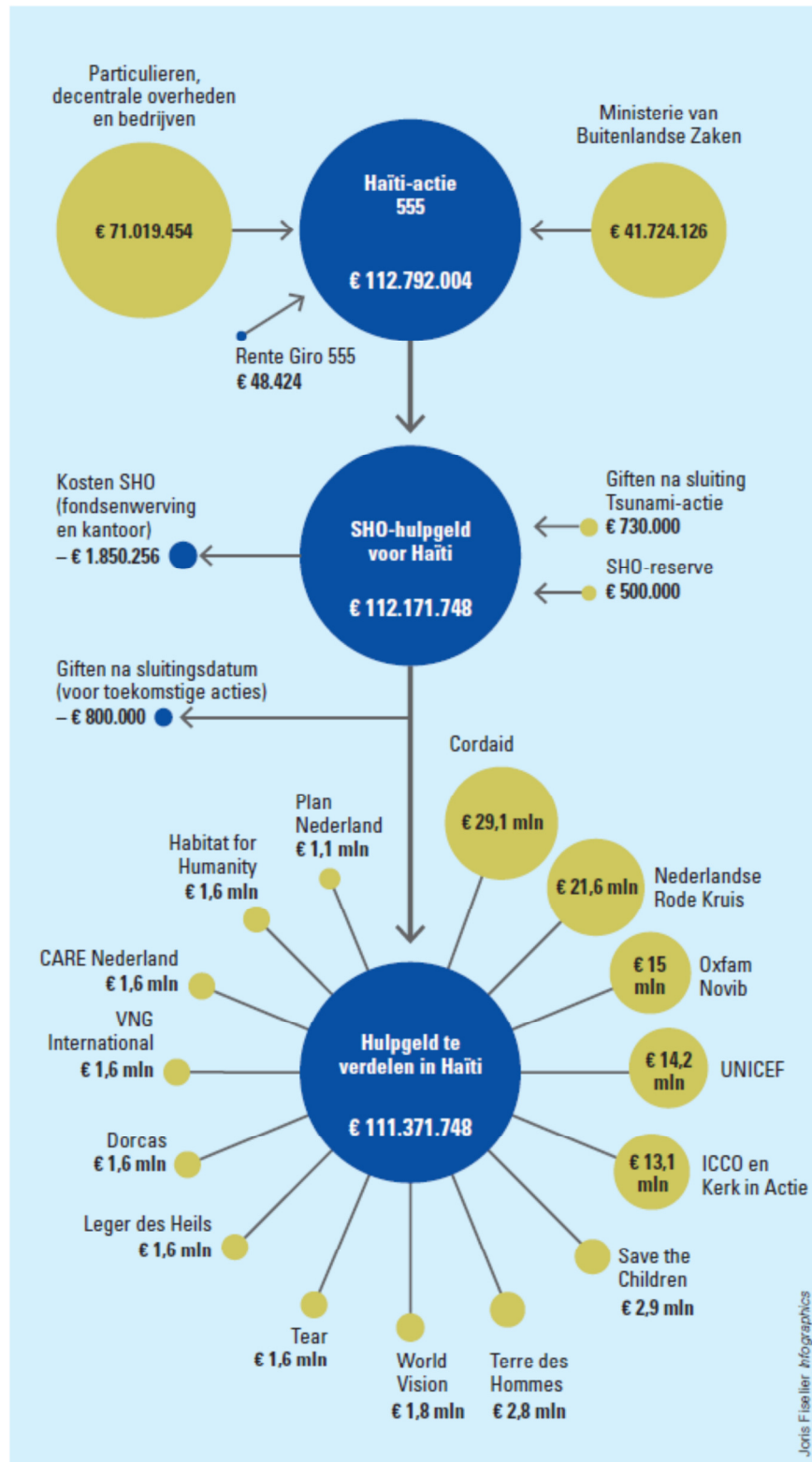
Na de sluitingsdatum van de Haïti-actie is nog € 800.000 aan giften binnengekomen. Dit bedrag is niet toegevoegd aan de opbrengsten, maar is ingezet voor volgende SHO-acties, in dit geval voor de Pakistanactie in 2010.¹ De SHO maakt ruim € 1,8 miljoen aan kosten voor de fondsenwerving, administratie en verantwoording van het geld. Na aftrek van deze kosten blijft er € 111,4 miljoen over. Dat bedrag is verdeeld tussen de vijftien deelnemende hulporganisaties om uit te geven in Haïti. Figuur 1 laat een overzicht zien van de geldstromen.

¹ Deze maatregel is voorzien in het beheersplan van maart 2010. Dit beheersplan bevat afspraken over hoe de SHO en de (gast)deelnemers van de SHO zullen omgaan met verantwoording, communicatie en coördinatie over de hulp aan Haïti.

Figuur 1 Overzicht verdeling geldstromen SHO-hulpgelden voor Haïti

Bron: gebaseerd op cijfers uit de zesde SHO-rapportage (SHO, 2014)

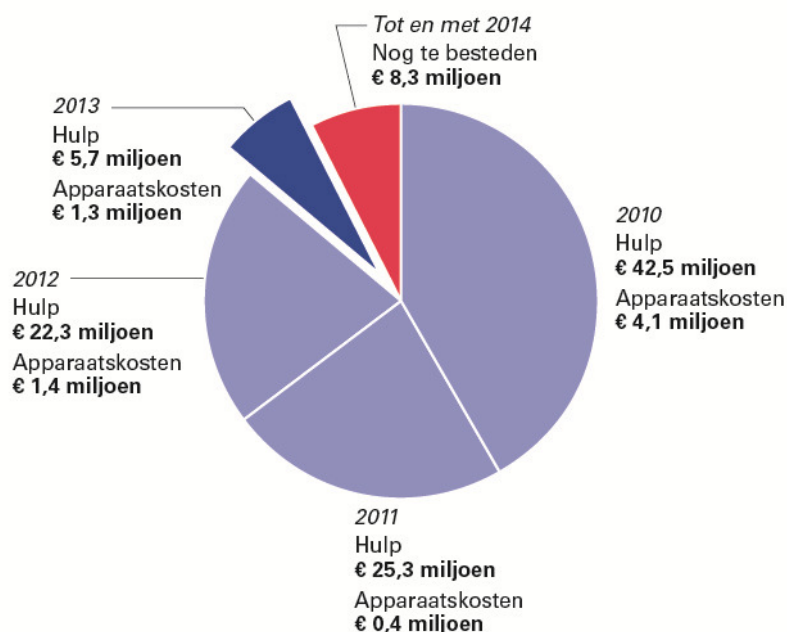

Stand van zaken bestedingen

Tot en met 2013 is € 103.120.090 van de SHO-hulpgelden voor Haïti besteed (93%), waarvan € 95.860.917 uitgaven in de clusters en € 7.259.173 voor apparaatskosten.² In het verslagjaar 2013 is € 5.729.738 besteed in de clusters en waren de apparaatskosten € 1.274.108.

Figuur 2 geeft de totale besteding aan hulp en apparaatskosten van 2010-2013 weer, en laat zien hoeveel van de € 111,4 miljoen nog besteed dient te worden tot en met 2014.

Figuur 2 Besteding van totaalbedrag € 111,4 miljoen tot en met 2013

Bron: gebaseerd op Zesde SHO-rapportage (SHO, 2014)

De SHO heeft tot eind 2013 in totaal € 108.651.189 overgemaakt aan de (gast)deelnemers. Hiervan hebben deelnemers al € 101.828.822 in verplichtingen vastgelegd. De (gast)deelnemers hebben vervolgens € 100.336.600 overgemaakt aan de veldkantoren, zuster-, partner- en koepelorganisaties.

Bestedingen per cluster

In 2013 is het geld alleen aan wederopbouw besteed.

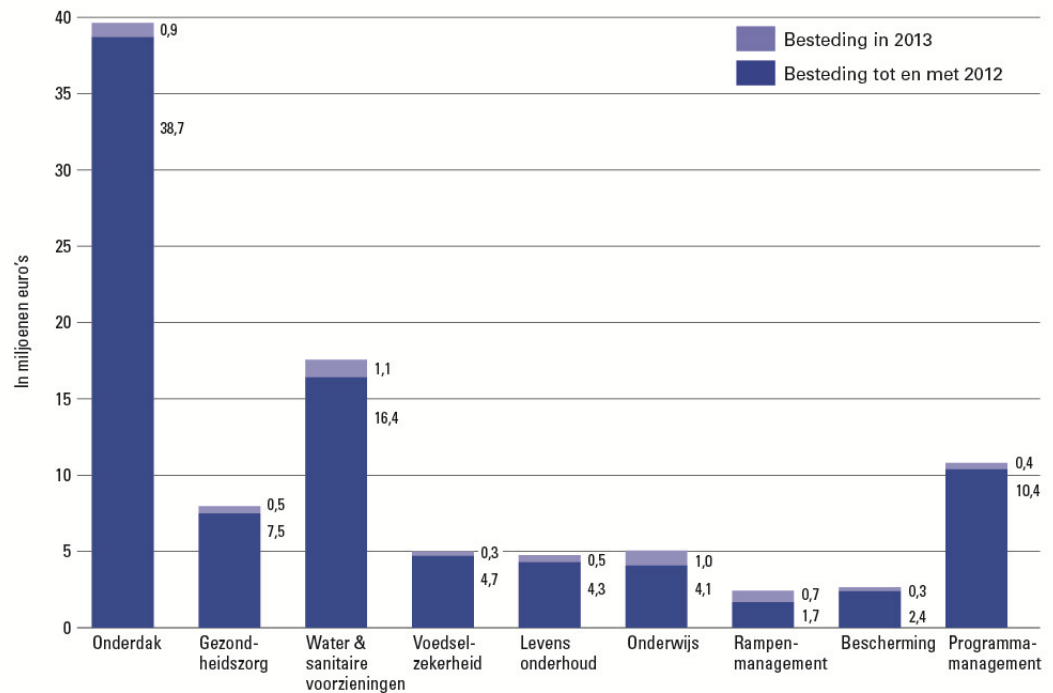
De hulp aan Haïti is verdeeld in thematische clusters naar het voorbeeld van de UN-OCHA clusters.³ Figuur 3 laat zien hoe besteding heeft plaatsgevonden over de negen

² Dit is exclusief de apparaatskosten van de SHO. Deze kosten worden aan het einde van de actie eind 2014 verrekend.

clusters in en tot en met 2013. In 2013 is het grootste deel besteed aan water & sanitaire voorzieningen, gevolgd door onderwijs en het verschaffen van onderdak. De programmamanagementkosten zijn met € 0,4 miljoen in 2013 beperkt gebleven ten opzichte van voorgaande jaren.

Figuur 3 Besteding per cluster tot en met 2013, exclusief apparaatskosten van € 7,26 mln.

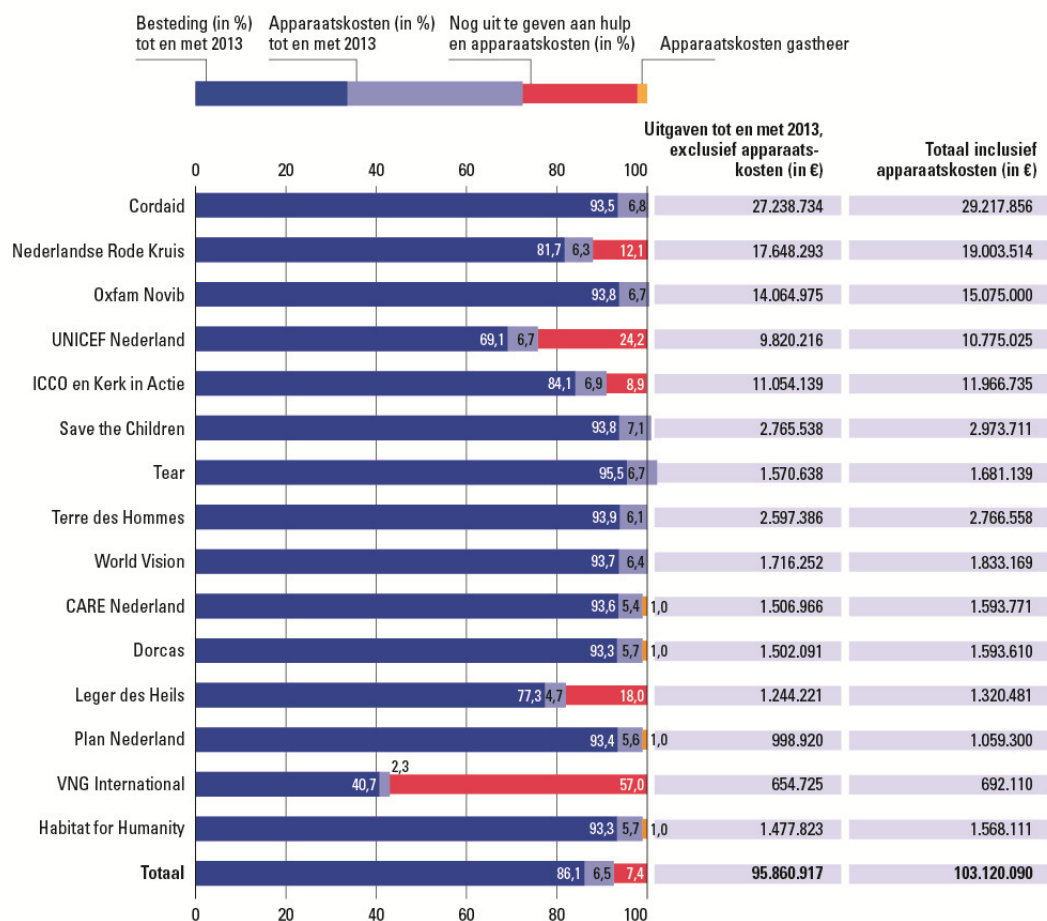
Bron: gebaseerd op de Zesde SHO-rapportage (SHO, 2014)

Bestedingen per SHO-deelnemer

In figuur 4 is per deelnemende organisatie weergegeven welk deel (procentueel) van de hulp gelden eind 2013 is uitgegeven.

Figuur 4 Procentuele bestedingen per organisatie tot en met 2013 in % van het ontvangen bedrag

Bron: gebaseerd op de Zesde SHO-rapportage (SHO, 2014)

Eind 2013 hebben tien SHO-deelnemers hun hulpprogramma's volledig afgerond. De gastdeelnemers Dorcas, CARE Nederland, Plan Nederland en Habitat for Humanity hebben een bestedingspercentage van 99% (inclusief de eigen apparaatskosten). De overige 1 % zijn de apparaatskosten die de gastheren Cordaid, Tear en Save the Children hebben ingehouden voor hun gastheerschap.

Cordaid, Oxfam Novib, Tear, Save the Children en World Vision overschrijden de 100%-besteding. Dit is deels te verklaren omdat Cordaid, Tear en Save the Children gastdeelnemers onder zich hebben waarvoor zij extra apparaatskosten mogen maken. Een andere belangrijke verklaring is dat rente ontvangen over SHO-gelden eveneens

wordt gebruikt voor hulpactiviteiten.⁴ Overigens heeft de SHO niet meer geld overgemaakt aan de hulporganisaties dan afgesproken.

VNG International heeft tot en met 2012 het minst besteed (absoluut en relatief). VNG International heeft tot en met 2013 43% besteed, dit is € 692.110 (inclusief apparaatskosten) van de totaal beschikbare € 1,6 miljoen: deze deelnemer is actief in het cluster Water & sanitaire voorzieningen. In bijlage 1 van de SHO-rapportage 2013 wordt geen uitsluitsel gegeven over de besteding van 43 %.

Volgens SHO geldt voor Unicef dat alleen nog maar uitgaven voor hulpactiviteiten zullen worden gedaan en geen uitgaven meer voor apparaatskosten.

In de eindrapportage (uiterlijk 30 juni 2015) van de SHO aan het Ministerie van BZ zal de SHO een definitieve financiële afwikkeling opnemen en zullen nogmaals alle resultaten worden weergegeven.

⁴ Paragraaf 6.11 van het actiereglement: "De rente opbrengsten komen geheel ten goede aan de hulpactiviteiten van de nationale actie".

Inspiratiebijeenkomst over innovaties

In april 2014 hebben we samen met de SHO, het Ministerie van BZ en een aantal gastdeelnemers een inspiratiebijeenkomst gehouden over innovatieve manieren van monitoring en verantwoording bij humanitaire acties. Op basis van de beschikbare innovaties op het gebied van monitoring en verantwoording is een drietal thema's aan bod gekomen:

1. Open data en IATI

Het International Aid Transparency Initiative, oftewel IATI, heeft een gestandaardiseerd format ontwikkeld waarin open data uit de ontwikkelingssector gepubliceerd kunnen worden, de IATI standaard.

Een groot aantal Nederlandse ngo's is bezig om zich aan te sluiten bij het Open Data initiatief van IATI. Vaak vereist dat wijzigingen in de interne administratie en financiële verslaglegging om data te kunnen aanleveren volgens het IATI format. De belangenorganisatie PARTOS begeleidt organisaties in dit veranderingsproces. Open data dragen bij aan meer transparantie en publieke verantwoording voor donateurs (upward accountability) en ontvangers van het geld (downward accountability).

Figuur 5 Screenshot van de IATI website

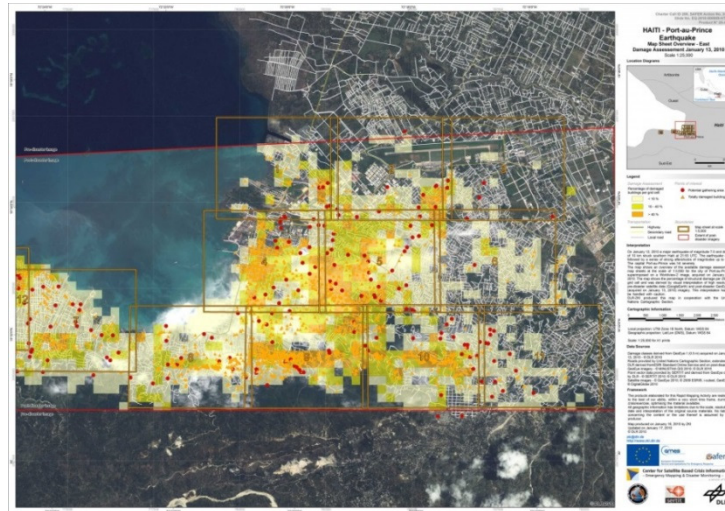

2. Mapping met GIS en geocoding

Door het gebruik van geografische markeringen na humanitaire rampen kunnen overzichtskaarten gemaakt worden van locaties die een bepaalde vorm van hulp nodig hebben. In de wederopbouwfase is geocoding een efficiënt hulpmiddel bij het monitoren van bijvoorbeeld huizenprojecten en infrastructuurwerken.

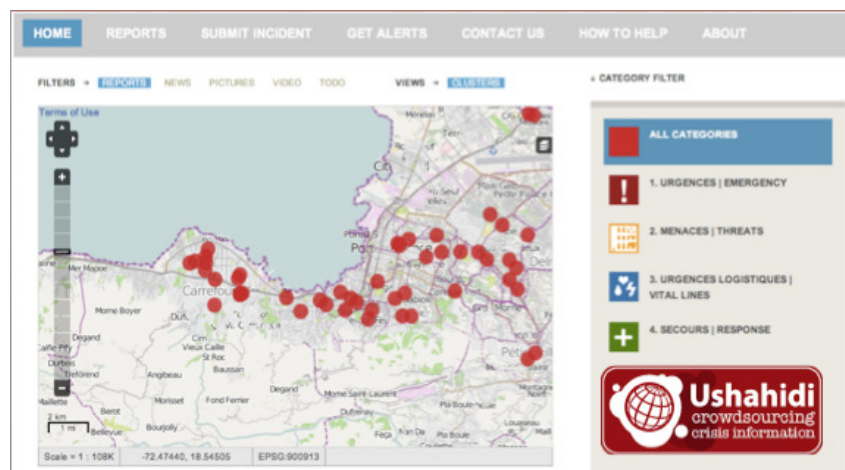
Figuur 6 Screenshot van OpenIR (<http://openir.media.mit.edu/main/wp-content>)

3. Gebruik van mobiele telefoons voor monitoring en voorlichting

Hulporganisaties maken gebruik van mobiele om informatie van doelgroepen te verkrijgen voor betere effectiviteit van de noodhulpverstrekking en het uitvoeren van surveys en evaluaties. Daarnaast worden mobiele telefoons ingezet om informatie te verstrekken aan doelgroepen over bijvoorbeeld gezondheidsvoorlichting.

Figuur 7 Screenshot van ushahidi

Verantwoording SHO 2013 en accountantscontrole

Bepaling over het format jaarrekening

Volgens het beheersplan *Verantwoording en controle met betrekking tot Bestedingen Nationale Actie Stichting Samenwerkende Hulporganisaties* dient het financiële format opgenomen te worden in de jaarrekening van de deelnemer en onderdeel uit te maken van de reguliere jaarrekeningcontrole. In ons eerste rapport *Verantwoording van de hulp gelden 2010 voor Haïti* hebben wij de volgende aanbeveling gedaan:

'Breid de reikwijdte van de controle van de externe accountant van de hulporganisaties uit tot de controle van het formulier, de zogenaamde format jaarrekening. Neem in het controleprotocol op dat de accountant het formulier inhoudelijk controleert op getrouwheid, waaronder de aspecten juistheid, volledigheid en tijdigheid.' (Algemene Rekenkamer, 2011)

De SHO heeft aangegeven dat zij deze aanbeveling niet zal overnemen (Algemene Rekenkamer, 2011). De SHO plaatst vraagtekens bij de toegevoegde waarde en wijst op de extra administratieve lasten als het format onderdeel wordt van de accountantscontrole. Het Ministerie van BZ heeft in 2013 aangegeven dat het erop zal toezien dat het voorgeschreven format in de verantwoording wordt gebruikt. Indien de toepassing van het format niet mogelijk is, zal het ministerie zoeken naar alternatieven die een vergelijkbaar zekerheidsniveau bieden.

De feitelijke situatie

Over het jaar 2012⁵ blijkt dat inmiddels 12 deelnemers van de 15 het format hebben opgenomen in de jaarrekening. Daarnaast zijn er nog 2 (gast)deelnemers die het financiële format hebben opgenomen op een andere manier dan in de jaarrekening, namelijk in een jaarverslag, accountantsrapport of apart. Bij 1 deelnemer ontbreekt het format over 2012.

Bij 7 van de 15 organisaties wordt zekerheid verschaft bij het opgenomen format door de reguliere accountantscontrole. Deze organisaties voldoen dus formeel aan de eerdergenoemde bepaling in het beheersplan. 1 deelnemer verschaft zekerheid op een andere manier dan de accountantscontrole namelijk door een aparte controleverklaring bij het format. Daarnaast zijn er 7 deelnemers die nog geen zekerheid bieden over het jaar 2012.

Zekerheid over financiële eindrapportage

Uiterlijk 30 juni 2015 dient de SHO een inhoudelijk-financiële eindrapportage aan te bieden aan het Ministerie van BZ. In de subsidiebeschikking (artikel 2.6) zijn eisen opgenomen waaraan deze rapportage moet voldoen⁶ om voldoende zekerheid te geven

⁵ Voor het jaar 2013 is het Ministerie van BZ nog bezig met de beoordeling van de rapportages en accountantsrapporten van de deelnemers. Zie ook later in Toezicht door het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

⁶ De eisen voor de eindrapportage zijn: Een financiële eindrapportage dient de gegevens te bevatten om de subsidie vast te kunnen stellen. De rapportage behelst per cluster (sector) een overzicht van alle geraamde en gerealiseerde

dat de subsidiemiddelen zijn aangewend voor het toegekende doel. In artikel 2.6 is de volgende zinsnede opgenomen: "De financiële eindrapportage is overeenkomstig de begroting en is gebaseerd op de jaarrekeningen van de SHO over de jaren 2010 tot en met 2014 die zijn voorzien van een accountantsverklaring".⁷

Volgens de subsidiebeschikking is voor de SHO-eindrapportage geen controleverklaring van een accountant of een andere expliciete vorm van zekerheid vereist. Eén van de manieren om toch zekerheid bij de financiële eindrapportage te verschaffen is het financiële format te laten controleren door een externe accountant. Als de accountant zekerheid verschaft bij dit financiële format leidt dit tot afdoende zekerheid bij de financiële eindrapportage. De formats van elk boekjaar vormen bijgevolg de bouwstenen voor de vereiste zekerheid bij de eindrapportage in 2015.

Apparaatskosten

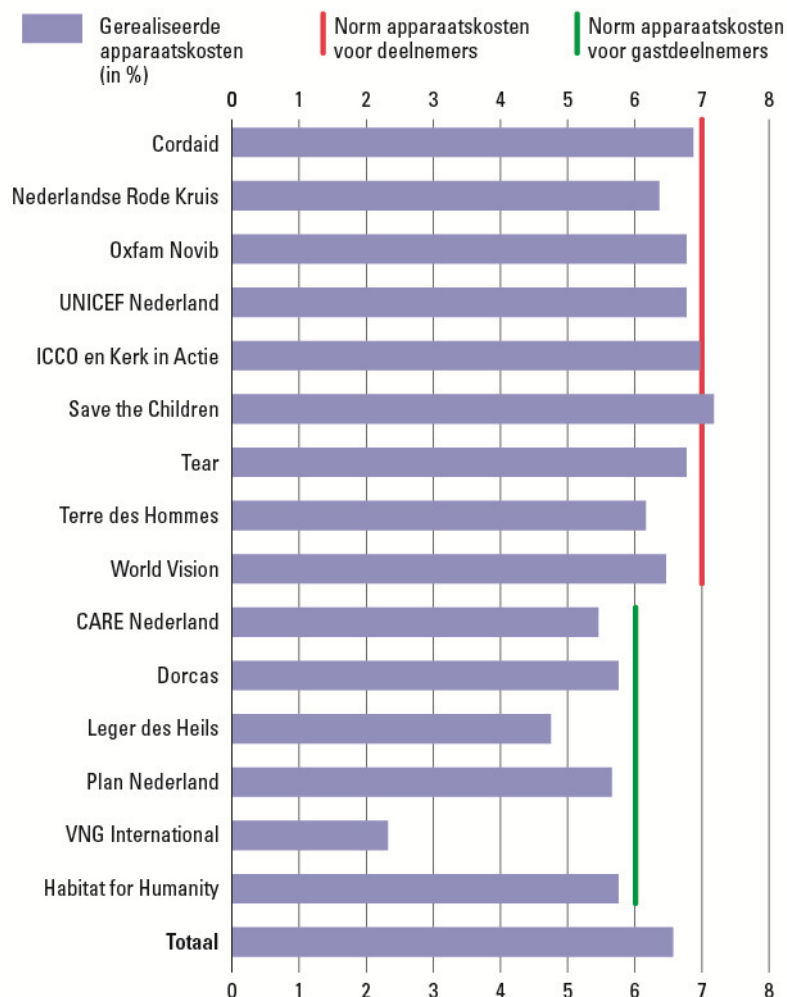
De SHO heeft dit jaar voor het eerst inzicht gegeven over de apparaatskosten per (gast)deelnemer. De afgelopen vier jaar is een bedrag van € 7.259.173 aan apparaatskosten besteed, overeenkomend met 6,5 % van de totaal te besteden middelen.⁸ In figuur 8 (volgt hierna) zijn de gerealiseerde apparaatskosten tot en met 2013 gerelateerd aan de toegewezen gelden zoals door SHO verdeeld (procentueel). Uit deze figuur blijkt dat alle deelnemers niet meer dan de afgesproken apparaatskosten hebben besteed.

Inmiddels hebben tien hulporganisaties hun activiteiten afgerond. Ervan uitgaande dat dit de definitieve apparaatskosten zijn, heeft geen van de (gast)deelnemers de afgesproken norm overschreden. De 7,1 % aan apparaatskosten bij Save the Children bestaat uit de eigen apparaatskosten (maximaal 6,7 %) en 1 % apparaatskosten, conform de regels, voor de gastheerschap voor de gastdeelnemer Plan Nederland.

inkomsten (de subsidie, eigen inbreng van de subsidieontvanger, middelen verschaft door derden en renteopbrengsten) en uitgaven van de subsidieontvanger, voor zover deze betrekking hebben op de activiteiten waarvoor subsidie is verleend en een overzicht van de door de minister verstrekte voorschotten. De financiële eindrapportage is overeenkomstig de begroting en is gebaseerd op de jaarrekeningen van de SHO over de jaren 2010 tot en met 2014 die zijn voorzien van een accountantsverklaring. Bij afwijkingen van uitgaven en inkomsten op bepaalde begrotingsposten worden deze betreffende begrotingsposten van een toelichting voorzien.

⁷ Tegenwoordig controleverklaring genoemd.

⁸ Over de jaren 2010 tot en met 2012 is volgens het vijfde SHO-rapport € 5.985.065 aan apparaatskosten besteed. Voor 2013 is het bestede bedrag aan apparaatskosten daarom € 1.274.108.

Figuur 8 Apparaatskosten per organisatie tot en met 2013 in %

Bron: gebaseerd op de Zesde SHO-rapportage (SHO, 2014)

Bij Cordaid, Icco & Kerk in Actie, Tear en Save the Children mogen de apparaatskosten hoger zijn dan 6,7% aangezien deze deelnemers als gastheer functioneren voor een of twee gastdeelnemers. Cordaid heeft twee gastdeelnemers onder zich, nl. CARE Nederland en Habitat for Humanity. Icco & Kerk in Actie heeft ook twee gastdeelnemers, Leger des Heils en VNG International. Tear en Save the Children hebben één gastdeelnemer onder zich, Dorcas respectievelijk Plan Nederland. Voor elk van deze gastheren geldt dat ze 1% van de apparaatskosten van elke gastdeelnemer mee krijgen.

Conclusie over de financiële verantwoording van de SHO

De SHO verantwoordt zich in de zesde Haïti-rapportage zoals is overeengekomen met het Ministerie van BZ.

Toezicht door het Ministerie van Buitenlandse Zaken

Algemeen

Tot en met 2013 heeft het Ministerie van BZ € 38.967.746 als voorschot overgemaakt aan de SHO; dat is 93 % van het toegekende subsidiebedrag. Hiervan heeft het Ministerie van BZ inmiddels € 18.764.219 aan voorschotten afgerekend op basis van de SHO-rapportages tot en met 2011.⁹ In 2013 zijn geen voorschotten afgerekend over voorgaande jaren. Er resteert nog een bedrag van € 2.756.380 dat het Ministerie van BZ aan de SHO dient over te maken.

Het Ministerie van BZ heeft het toezicht en de controle op de voorwaarden van de subsidiebeschikking uitgevoerd via betrokkenheid bij het opstellen van het SHO-beheersplan, regelmatig voortgangsoverleg met de SHO, monitorbezoeken aan Haïti en analyse van de rapportages van de SHO. Het Ministerie van BZ gebruikt daarnaast rapportages van internationale organisaties zoals de VN-organisatie voor humanitaire hulp (OCHA) over de situatie in Haïti.

Toezicht in Haïti

De Nederlandse ambassade in de Dominicaanse Republiek en het Consulaat-Generaal in Haïti zijn indirect betrokken bij het toezicht op de besteding en de periodieke rapportages aan het Ministerie van BZ over de hulpelden door de deelnemers van de SHO in Haïti. De ambassade rapporteert aan het ministerie in Den Haag over de voortgang van de wederopbouw in Haïti en de context waarin dit plaatsvindt. Ambassademedewerkers hebben een bezoek gebracht aan Haïti van 9 tot 13 februari 2014. Hierbij hebben ze onder andere gesproken met vertegenwoordigers van de VN-missie MINUSTAH, de Europese Unie, de FAO, UNICEF en Nederlandse hulporganisaties die nog actief zijn in Haïti.

Beoordeling van de vijfde SHO-rapportage, accountantsrapporten en jaarrekeningen van (gast)deelnemers door BZ over 2012

Aangezien ten tijde van ons rapport 'Verantwoording van de hulpelden 2012 voor Haïti' het ministerie nog bezig was met de beoordeling van de SHO-rapportage, accountantsrapporten en de jaarrekeningen hebben wij deze beoordeling niet kunnen betrekken in ons onderzoek over 2012. Daarom nemen wij dit gedeelte van de beoordeling nu mee in ons onderzoek.

Het Ministerie van BZ heeft de vijfde SHO-rapportage (periode 13 januari 2010 – 31 december 2012), de accountantsrapporten en de jaarrekeningen van de (gast)deelnemers over het jaar zowel inhoudelijk als financieel getoetst. Uit de beoordeling is gebleken dat enkele gepresenteerde cijfers uit de vijfde SHO-rapportage niet overeenkwamen met de cijfers in de jaarrekeningen/het financiële format van de

⁹ Voorschot: een vooruitbetaling door het Rijk op een aan een derde verstrekte aanspraak op een subsidie.
Afgerekend: Het afrekenen van verstrekte voorschotten waarbij de subsidieontvanger zijn verplichtingen/subsidievoorwaarden is nagekomen.

(gast)deelnemers. Het Ministerie van BZ heeft naar aanleiding van deze bevindingen vragen gesteld aan de SHO. De SHO heeft dit uitgezocht. Bij twee organisaties blijft er een verschil in de aansluiting met de jaarrekeningen/format. Deze verschillen hebben de volgende oorzaken: bij een organisatie is het format niet gehanteerd en bij de andere heeft dit te maken met het hanteren van een gebroken boekjaar.

Middels een brief d.d. 19 juni 2013 heeft het Ministerie van BZ de vijfde SHO-rapportage goedgekeurd. Vervolgens heeft het Ministerie van BZ op 23 juli 2014 de accountantsrapporten 2012 van (gast)deelnemers goedgekeurd en hierbij aangegeven dat in de accountantsrapporten 2013 van de twee deelnemers met aansluitingsverschillen alsnog uitleg wordt gegeven over deze verschillen.

Beoordeling van de zesde SHO-rapportage, accountantsrapporten en jaarrekeningen van (gast)deelnemers door BZ over 2013 Voortgangsrapportage

Het Ministerie van BZ heeft de zesde SHO-rapportage zowel inhoudelijk als financieel getoetst en op 23 juli 2014 inhoudelijk en financieel goedgekeurd.

Jaarrekeningen en accountantsrapporten deelnemende organisaties

Voor het jaar 2013 is het Ministerie van BZ nog bezig met de beoordeling van de rapportages en andere stukken van (gast)deelnemers, zoals de accountantsrapporten. Deze beoordeling zullen wij later onderzoeken en toelichten in onze eindrapportage in 2015.

Algemene conclusie over het toezicht van het Ministerie van BZ

Het Ministerie van BZ heeft het toezicht op de zesde Haïti rapportage afgerond en adequaat uitgevoerd.

Bijlage 1 Aanpak onderzoek

Onderzoeksvragen

VERDIEPINGSVRAGEN

1. Hoe heeft de SHO de afgelopen jaren gerapporteerd over prestaties en bereikte resultaten in relatie tot gestelde doelen van de Haïti-actie?
2. Hoe heeft de SHO de afgelopen jaren gerapporteerd over kosten van de Haïti-actie?
3. Welke innovatieve instrumenten en processen voor monitoring, rapportage en auditing hebben een meerwaarde en kunnen ingepast worden bij toekomstige humanitaire acties?

TERUGKERENDE VRAGEN

4. Hoe heeft de SHO in 2013 gerapporteerd over de bestede hulpgelden en de bereikte resultaten in Haïti door de samenwerkende (gast)deelnemers?
5. Zijn de afspraken tussen de SHO en de hulporganisaties en tussen het Ministerie van BZ en de SHO nagekomen bij de verantwoording over de hulp in Haïti in 2013?
6. Hoe heeft het Ministerie van BZ toezicht uitgeoefend op de subsidie die is verstrekt aan de SHO?

Reikwijdte van het onderzoek

In de bestedingen van de hulpgelden kan de rijkssubsidie van € 41,7 miljoen niet worden onderscheiden van de privaat gedoneerde euro's. Daarom strekt ons onderzoek zich uit tot alle ontvangsten en uitgaven in het kader van de SHO-hulpactie voor Haïti, inclusief de donaties van (de)centrale overheden, bedrijfsleven en particulieren.

We analyseren de verantwoordingsinformatie over 2013 van de SHO en het toezicht van de minister voor Buitenlandse Handel en OS op de rijksbijdrage van € 41,7 miljoen, die het Ministerie van BZ in totaal als rijkssubsidie aan de SHO ter beschikking heeft gesteld. Daarbij hebben we gekeken of de verantwoordingsinformatie en het toezicht 2013 over toereikend zijn.

We hebben gebruik gemaakt van de verantwoordingsrapportage 2013 die de SHO heeft opgesteld in april 2014 en van de goedkeurende verklaringen van de accountants van de vijftien deelnemers aan de Haïti-actie van de SHO over 2013. We hebben daarbij net als in vorige jaren gekeken naar de jaarrekeningen van de SHO en de vijftien hulporganisaties die gecertificeerd worden door de externe accountants. We hebben geen eigen onderzoek gedaan naar de betrouwbaarheid van de financiële verantwoordingsinformatie van de SHO en de vijftien hulporganisaties, maar steunen op de verklaringen van de externe accountants van de organisaties die betrokken zijn bij de hulpverlening. Op grond van dit *single audit*-principe, waarbij andere controleinstanties steunen op de controle van de eerste controleur, kunnen we de controlelast hiermee beperken.

Gehanteerde normen

Als criteria hanteren wij:

- de afspraken tussen de SHO en de hulporganisaties in het beheersplan, het organisatiereglement, het actiereglement en het controleprotocol van de SHO;
- de afspraken uit de subsidiebeschikking van het Ministerie van BZ;
- internationale criteria voor humanitaire hulp.

Daarnaast hanteren wij onze eigen criteria. Deze betreffen:

Normen voor het toezicht door het Ministerie van BZ

- De subsidiebeschikking van de SHO voldoet aan alle voorwaarden om een goede verantwoording mogelijk te maken.
- De controle van de verantwoordingsrapportages van de SHO aan het ministerie voldoet aan de normen voor controle bij de besteding van rijkssubsidies.
- De minister informeert de Tweede Kamer tijdig, volledig en met relevante informatie over de gestelde doelen, de activiteiten die met de subsidiegelden zijn uitgevoerd en over de bereikte resultaten.
- Normen voor de presentatie van beleidsinformatie: relevante en getrouwe weergave, begrijpelijk en vergelijkbaar.
- Normen voor de totstandkoming van beleidsinformatie: betrouwbaar, valide, ordelijk/controleerbaar en kosteneffectief.
- Normen voor de verantwoordingsinformatie aan de Tweede kamer: betrouwbaar, actueel, eenduidig en volledig.

Normen voor de SHO

Voor hulp aan rampgebieden zijn de volgende normen van belang:

- De middelen zijn daadwerkelijk besteed aan het beoogde doel.
- De middelen zijn rechtmatig besteed conform de subsidiebeschikking.
- De middelen zijn doelmatig/doeltreffend besteed volgens de geldende normen in de subsidiebeschikking van het Ministerie van BZ.
- De SHO informeert de minister tijdig, volledig en met relevante informatie over de besteding van de SHO-hulpgelden voor Haïti, zoals vastgelegd in de subsidiebeschikking.

Bijlage 2 Afkortingen

BZ	Ministerie van Buitenlandse Zaken
Cordaid	Catholic Organisation for Relief & Development Aid
FAO	Food and Agricultural Organisation
IATI	International Aid Transparency Index
ICCO	Interkerkelijke Coördinatie Commissie ontwikkelingssamenwerking
MINUSTAH	Mission des Nations Unies pour la Stabilisation en Haïti
NGO	Niet Gouvernementele Organisatie
Novib	Nederlandse Organisatie voor Internationale Bijstand
OCHA	Office for the Coordination of Humanitarian Affairs
OpenIR	Open Infrared
Oxfam	Oxford Committee for Famine Relief
PARTOS	Branchevereniging voor Internationale Samenwerking
SHO	Samenwerkende Hulporganisaties
UNICEF	United Nations International Children's Emergency Fund
UN/VN	United Nations/Verenigde Naties
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Literatuur

Algemene Rekenkamer (2011). *Verantwoording van de hulpgelden 2010 in Haïti*. Tweede Kamer, vergaderjaar 2011–2012, 32 293, nr. 10. Den Haag: Sdu.

SHO (2014). *Zesde gezamenlijke SHO-rapportage Haïti 13-januari- 31 december 2013*. Den Haag: SHO.